

Uitwerking van wachtperiodes en bemonsteringsmogelijkheden onder de nieuwe Am richtlijn bij de meest gangbare situaties.

In onderstaande tabel zijn in de 2^e kolom de meest gangbare situaties die zich voor kunnen doen vermeld. In de 3^e kolom is de bij die situatie behorende verplichte wachttermijn vermeld. Het jaar waarin de wachtperiode aanvangt is vermeld in de 4^e kolom. Het tijdstip vanaf welk moment bemonstering van het besmette terrein weer is toegestaan is vermeld in de 5^e kolom, daarbij is de mogelijke uitslag van de bemonstering vermeld: vrij = - en besmet = +. Afhankelijk van de uitslag in de 5^e kolom : bij uitslag vrij (-) kan in kolom 8 afgelezen worden wanneer (poot) aardappelteelt of andere teelt op basis van een onderzoeksverklaring weer mogelijk is. Bij uitslag besmet (+) kan in de 6^e kolom afgelezen worden wanneer de eerstvolgende bestrijdingsmaatregel uitgevoerd kan worden en in de 7^e kolom vanaf wanneer er vervolgens weer recht op bemonstering wordt verkregen.

In de eerste kolom zijn de stappen, zoals vermeld in het stappenplan van het **Informatiedocument besmetverklaring Aardappelmoehheid**, waarop de vermelde situatie van toepassing is.

Situatie		Duur wachttermijn	teljaar	1 ^e Bemonstering toegestaan vanaf: Met resultaat (-) = vrij of (+) = besmet	Eerstvolgende bestrijdingsmaatregel	2 ^e Bemonstering toegestaan vanaf:	Volgende teelt pootaardappelen of andere teelt met onderzoeksverklaring
Stap 2A	Besmetverklaring na (poot)aardappelteelt, Teler voert bestrijdingsmaatregel uit VOORBEELD -->	3 jaar	Laatste (poot)aardappelteelt voor de besmetverklaring. 2010	Bemonsteringsjaar na afloop van de 3 wachtjaren 1 juli 2013 (-)	n.v.t.	n.v.t.	4 jaar na (poot)aardappel-teelt 2014
Stap 2C	Besmetverklaring na (poot)aardappelteelt, Teler voert geen bestrijdingsmaatregel uit en teelt geen aardappelen. VOORBEELD -->	6 jaar	Laatste (poot)aardappelteelt voor de besmetverklaring. 2011	Bemonsteringsjaar na afloop van de 6 wachtjaren 1 juli 2017 (-)	n.v.t.	n.v.t.	7 jaar na (poot)aardappel-teelt 2018
Stap 2A	Opnieuw vondst bij bemonstering op besmet terrein. Teler voert opnieuw bestrijdingsmaatregel uit VOORBEELD -->	0 jaar, na uitvoeren bestrijdingsmaatregel	Laatste (poot)aardappelteelt voor de besmetverklaring. 2009	Bemonsteringsjaar na afloop van de 3 wachtjaren 1 juli 2012 (+)	Teelt resistent ras of Teelt raketblad of Teelt lokgewas aardappel 2013	Na afloop teelt 1 juli 2013	5 jaar na (poot)aardappel-teelt 2014
Stap 2A	Opnieuw vondst bij bemonstering op besmet terrein. Teler voert opnieuw bestrijdingsmaatregel uit VOORBEELD -->	0 jaar, na uitvoeren bestrijdingsmaatregel	Laatste (poot)aardappelteelt voor de besmetverklaring. 2010	Bemonsteringsjaar na afloop van de 3 wachtjaren 1 juli 2013 (+)	Grond-ontsmetting Najaar 2013	Na uitvoering + verplichte wachtperiode najaar 2013	4 jaar na (poot)aardappel-teelt 2014
Stap 2B 6B	Besmetverklaring, met teelt aardappelen met RV 7 of lager en voert daarna een bestrijdingsmaatregel uit. VOORBEELD -->	3 jaar	Laatste aardappelteelt na opleggen besmetverklaring, dus met RV 7 of lager 2011	Bemonsteringsjaar na afloop van de 3 wachtjaren 1 juli 2014 (-)	n.v.t.	n.v.t.	- 2015
Stap 2B 6C	Besmetverklaring met teelt aardappelen met RV 7 of lager en voert daarna geen bestrijdingsmaatregel uit. VOORBEELD -->	6 jaar	Laatste aardappelteelt na opleggen besmetverklaring, dus met RV 7 of lager 2011	Bemonsteringsjaar na afloop van de 6 wachtjaren 1 juli 2017 (-)			2018
Stap 6C	Opnieuw vondst bij bemonstering op besmet terrein. Teler voert geen bestrijdingsmaatregel uit VOORBEELD -->	3 jaar	Laatste uitslag (+), d.w.z. bemonstering op besmet terrein. Bemonsteringsjaar 2010	Bemonsteringsjaar na afloop van de 3 wachtjaren 1 juli 2013 (-)			2014
Overgangssituatie (oude > nieuwe AM regelgeving)	Teler heeft onder de oude regelgeving een bemonstering op besmet terrein laten uitvoeren. Opnieuw besmet. Teler voert opnieuw een bestrijdingsmaatregel uit VOORBEELD -->	Voor uitgevoerde bemonstering (in bijv. 2009) was geen wachttermijn van toepassing	Laatste (poot)aardappelteelt voor de besmetverklaring 2008	Reken alsof er geen bemonstering op de BV is uitgevoerd vóór 01-07-2010: bemonsteringsjaar na afloop van de 3 wachtjaren 1 juli 2011 (-)			2012
	Teler heeft onder de oude regelgeving een bemonstering op besmet terrein laten uitvoeren. Opnieuw besmet. Teler voert daarna geen bestrijdingsmaatregel uit VOORBEELD -->	Voor uitgevoerde bemonstering (in bijv. 2009) was geen wachttermijn van toepassing	Laatste (poot)aardappelteelt voor de besmetverklaring 2008	Reken alsof er geen bemonstering op de BV is uitgevoerd vóór 01-07-2010: bemonsteringsjaar na afloop van de 6 wachtjaren 1 juli 2014 (-)			2015

Uitwerking wachtperiodes

Bepalend voor het kunnen opheffen van de besmetverklaring is het mogen uitvoeren van een officieel grondonderzoek en een negatieve ("vrije") uitslag van dit onderzoek. Dit betekent dat er geen levende AM-cysten worden aangetroffen. Het recht tot het laten uitvoeren van officieel grondonderzoek op een besmet perceel is aan voorwaarden gebonden. In alle situaties moet rekening worden gehouden met een wachtperiode.

De nieuwe bestrijdingsrichtlijn noemt minimale wachttermijnen voor het bemonsteren van besmet verklaarde percelen. Deze termijnen bedragen minimaal 3 jaar bij het uitvoeren van bestrijdingsmaatregelen en anders 6 jaar. Er mag geteld worden vanaf de laatste aardappelteelt of het moment van het (voor het laatst) aantreffen van AM cysten met levende inhoud.

Het gebruik van twee verschillende teldata (bemonsteringsjaar laatste positieve uitslag en jaar laatste aardappelteelt) bij het bepalen van de wachtperiode biedt ruimte voor het kiezen van de best passende wachtperiode. Het levert wel complexe situaties op. De PD heeft beperkingen gesteld aan het gebruik van de teljaren, indien dit tot onacceptabele risico's leidt. Dan zal slechts een van beide teldata worden toegestaan. Dit is het geval bij de teelt van aardappelen met een lagere resistentie dan klasse 8 in het kader van het beheersingsprogramma. Er is dan sprake van nieuwe opbouw van de populatie. De wachtperiode telt dan altijd vanaf deze aardappelteelt.

Op de nVWA website zijn een aantal voorbeelden geplaatst van wachtperiodes.

De genoemde perioden van 3 en 6 jaar betekenen in de praktijk, dat voor teelt van pootgoed een vruchtwisseling van 1 op 4 ontstaat bij succesvolle uitvoering van een bestrijdingsmaatregel en 1 op 7 zonder het uitvoeren van een bestrijdingsmaatregel. Bij teelt van consumptieaardappelen is een nauwe vruchtwisseling van aardappelen mogelijk (in combinatie met het beheersingsprogramma).

Het bepalen van de wachtperiode is voor een aantal situaties lastig.

- Allereerst is het de vraag wanneer er sprake is van een bestrijdingsmaatregel. Om te beginnen zijn dit de maatregelen, die elders genoemd zijn (vanggewas, teelt ras met hoge resistentie en grondontsmetting). Bij nieuwe vondsten op een besmetting gaan ook al verlopen wachttermijnen meetellen.
- Daarnaast is het de vraag vanaf wanneer geteld mag gaan worden. In bepaalde gevallen geldt de laatste aardappelteelt, in andere de laatste uitslag. Dit kan ook de aardappelteelt op een besmetting zijn of de uitslag van een bemonstering op besmet terrein zijn.

TOELICHTING TABEL - VUISTREGELS - INFORMATIEPAKKET

De invoering van de nieuwe wachtperiode heeft tot gevolg dat het recht op eenmalige bemonstering van besmette terreinen in het eerste jaar na de bemonstering komt te vervallen. Dit heeft al effect bij bemonstering vanaf juli 2009 (bemonsteringsjaar 2009). De eenmalige bemonstering op besmette terreinen zou dan in het bemonsteringsjaar 2010 vallen, maar de nieuwe richtlijn staat dit niet toe.

Het gebruik van aardappelen als vanggewas telt niet mee bij het bepalen van de laatste aardappelteelt. Er wordt niet geogost.

De nieuwe richtlijn stelt geen nadere eisen aan bestrijdingsmaatregelen. Het huidige pakket van bestrijdingsmaatregelen zal worden gehandhaafd (telen van een hoog resistent ras, telen vanggewas, chemische grondontsmetting of wachtperiode van 6 jaar)). Deze –meldingsplichtige- maatregelen zijn

beschreven in het informatiepakket AM, dat als bijlage bij een besmetverklaring wordt verstrekt (zie ook nVWA website).

Zie ook de uitwerking van het beheersprogramma in hoofdstuk 3).

Wachtperiodes bij nieuwe vondsten bij bemonstering op besmet terrein

Indien na het nemen van een bestrijdingsmaatregel, bij bemonstering op besmet terrein alsnog (levende) AM cysten worden aangetroffen, dienen opnieuw de hiervoor genoemde wachttermijnen gehanteerd te worden, voor dat bemonstering wederom is toegestaan. Hierbij gelden twee bijzondere situaties:

- Indien rassen met een hoge resistentie worden geteeld als bestrijdingsmaatregel (RV 8 en RV 9), telt de teelt van deze rassen niet mee als aardappelteelt bij het bepalen van de wachtperiode.
- Indien na het hanteren van een wachtperiode van 6 jaar opnieuw AM wordt aangetroffen, geldt daarna een wachtperiode van 3 jaar. De eerste wachtperiode van 6 jaar telt als bestrijdingsmaatregel. Het is verantwoord om de tweede (en eventueel opvolgende) wachtperiode(s) te verkorten op grond van het bestrijdingseffect van de voorgaande wachtperiode. Deze telt dus ook als bestrijdingsmaatregel.
- Indien na het nemen van een bestrijdingsmaatregelen en het hanteren van een wachtperiode van 3 jaar opnieuw AM wordt aangetroffen, geldt daarna een wachtperiode van 3 jaar. Indien opnieuw een bestrijdingsmaatregel wordt genomen, kan eerder bemonsterd worden. De wachtperiode kan in veel gevallen geteld worden vanaf de laatste pootgoedteelt. Er hoeft dan niet opnieuw 3 jaar gewacht worden, geteld vanaf de nieuwe vondst op het besmette terrein (zie document met voorbeelden bij bemonstering op besmet terrein).

Zie de voorbeelden op website van de nVWA

Controle

Het toezicht op het hanteren van de juiste wachtperiodes vindt plaats aan de hand van de controle, of er recht bestaat om besmette terreinen te bemonsteren. Dit recht wordt bepaald door het toepassen van de wachtperiodes op besmette terreinen. Deze controle vindt nu achteraf plaats bij de beoordeling van uitslagen van bemonstering op besmette terreinen. De nVWA Divisie Plant wijst regelmatig vrije uitslagen af, omdat er geen recht bestond op de bemonstering. Telers wordt aangeraden om geen opdrachten te verstrekken voor bemonstering van besmette percelen, indien hier geen recht op bestaat. Tevens zullen de keuringsdiensten de controle op aanvragen van bemonstering besmette terreinen intensiveren, waarbij ook het wel of niet verstreken zijn van de wachtperiode wordt beoordeeld.